

Ook de inflatie, het geheim van Roosevelts goochelkunst, zal op een goede dag door het door hem opgeroepen gezonde menschenverstand voor zeer ongezond worden bevonden. De inflatie, moeder van de nieuwe wetten, zal haar eigen kind ter dood brengen. Als de inflatie verder doorzet worden alle genomen maatregelen zinloos. Weggevaagd worden dan prijsbasis, droomen van maximumarbeidstijd en minimumloon, openbare werken, boerenprogramma, alles, alles en misschien zelfs Roosevelt zelf.

Hoe precies de bourgeoisie weet, dat als de inflatie eenmaal begonnen is, ook moet worden doorgezet, zal men niet al te snel van de nieuwe opleving weer in een nieuwe insenstorting glijden, bewijst de barnekkigheid, waarmede Amerika zich in Londen tegen alle valuta-stabilisatiepogingen verzet.

De verdere inflatie van de dollar als wapen in de klassenstrijd zullen de anderen op den duur met inflatie van hun eigen valuta's moeten beantwoorden. Voor de export heeft de inflatie voor de U.S.A. dan iedere waarde verloren. Maar wat er ook geschiedt, de inflatie zelf bewijst, dat het kapitaal slechts nog van de verdere verarming der arbeidersklasse leeft. De poging om de inflatie te controleren, om de dollar te stabiliseeren op een niveau van 65-75 cent goudwaarde, kan niet als het einde van de inflatie worden opgevat. Het doel is, het dalen van de dollar regelmatig, zonder schokken te laten verlopen, om de bluf van Roosevelt een langer durend effect te waarborgen. In de naaste toekomst zal de opleving slechts geringe vorderingen maken. Maar hoe zich de dingen in Amerika ook verder ontwikkelen, zeker is, dat ook in het land van de onbegrensde mogelijkheden, de tijd is aangebroken, dat het met de beroemde "walstand" van de Amerikaanse arbeider is afgelopen.

[Faint, mostly illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

Herdruk :
Zesde Jaargang No: 20
December 1934

EEN KURSUS VERGADERING

Enige weken hield de Kadt een cursusvergadering in het bovenzakje van Handwerkers Vriendenkring over het onderwerp: "Leninisme en Trotskisme", voor ongeveer 100 toehoorders. Het onderwerp had beter kunnen luiden: "Lenin, Stalin, Trotski", want de persoonlijke kwaliteiten traden veel sterker op de voorgrond dan de politieke geschillen.

De onuitgesproken konklusie werd gesuggereerd, dat Stalin onbekwaam was, zijn politiek oorzaak was van de macht der bureaucratie in Rusland, en dat Lenin en Trotski er heel wat anders van gemaakt zouden hebben. Dit was niet de eerste vergadering, die de O.S.P. hield over dit onderwerp. De week daarvoor had Cavalho ook reeds zoo'n zelfde cursus gehouden, waarvan het onderwerp luidde: "Trotski".

De bedoeling is duidelijk, tegenover de persoonsvereering van Stalin en andere leiders der 3e Internationale, stelt de O.S.P. in konkurrentie de persoonsvereering voor Trotski, de "führer" van de nieuwe Internationale in spe. Terloops zij opgemerkt, dat de grondleggers van de theorie van de klassenstrijd nooit bijzonder warm gelopen zijn, voor het in elkaar timmeren van Internationales, zij hechtten meer waarde aan de "internationale funkties" van het proletariaat. (Programkritiek blz. 30/31.)

De Kadt had verteld van de splitsing in de Russische Sociaal-demokratische Partij in 1903, ten gevolge van het vraagstuk: "massapartij of niet". Bij de gelegenheid tot het stellen van vragen merkte ik op, dat over deze kwestie in de partijen, en ook in de O.S.P. totaal niet gesproken werd, en dat zo'zich zonder bedenken, bij de oprichting, op het standpunt van de massapartij hadden gesteld.

In z'n antwoord zei de Kadt, dat het wel de moeite waard was om daar eens de aandacht aan te wijden, maar dat dit overigens een kwestie was, waar juist altijd de anarchisten (steek die in je zak) uit den treure over bezig waren geweest. Geen ergo aansporing aan de moeite, die het waard is, dan ook te nemen. Het ontging deze Leninist en z'n volgelingen waarschijnlijk, hoe hij pas had verteld, dat z'n boldo goden op dit vraagstuk de partij uittoen hadden doen springen. Ze schonen er nog meer belang in te stellen, dan de vermeende anarchisten van de Kadt, die er volgens hem alleen maar onschuldig over diskussieerden. Dat anarchisten een zeer uitgebreid repertoire hadden, was me bekend, maar dat er ook massapartij of niet, op voorkwam is me tot dusver ontgaan. De Kadt schijnt een juist gevoel van de anarchistische beweging te hebben. M'n volgende vraag gold de O.S.P. - haar houding ten aanzien van de vordediging van Rusland, en het militarisme.

Om te doen uitkomen, wat de houding van de 3e Internationale in deze was, las ik het citaat van Bucharin voor, hetgeen door ons hier bekend is geworden, nadat wij het jarenlang geroegde hebben haald, de Tribune tot een z.g. antwoord hadden gedwongen en allerlei richtingen en partijen in de arbeidersbeweging het in hun pors hadden overgenomen.

Het kan geen kwaad, het ook hier tot goed begrip van de zaak nog even te herhalen:

"Mogen proletarische staten, uitgaande van de doelmatigheden van de strategie van het geheele wereldproletariaat, militaire bloks sluiten met burgerlijke staten? Er is hier geen verschil tusschen een leening en een militair verbond. En ik beweer dat we al zoo gegroeid zijn, dat we een militair verbond met een andere bourgeoisie kunnen sluiten, om met behulp van deze burgerlijke staat een ander burgerdom te verpletteren....."

"Bij deze vorm van landsverdediging, is het de plicht van de kameraden van zulk een land dit blok tot de overwinning te voeren."

(Kongres van de 3e Internationale. Verslag blz.420)

De Kadt antwoordde, dat dit citaat reeds lang - hij meende onlangs, een jaar of zes nadat het uitgesproken werd - door hen gepubliceerd was, en dat zij "natuurlijk" van meening waren, dat de partijgenooten in zoo'n geval niet hun regering moesten steunen. Of dit zoo natuurlijk is bij de O.S.P. zullen we zien. Want dat zoo'n politiek konsekwentie met zich meebrengt - ja, die beroerde konsekwenties altijd - daar wil de O.S.P. en Trotzki niets van weten.

Stellen we het geval, dat een blok van Rusland - Duitschland en andere landen de krijg voert tegen Frankrijk en z'n bondgenooten. Dan moeten krachtens het standpunt van de O.S.P., - die wel Rusland wil verdedigen - de Duitse proletariërs de verdediging van dit blok saboteren, de Russische proletariërs echter niet. Doch dan zullen de Russische proletariërs gebruikt worden om de Duitse saboteurs door middel van executies tot een andere overtuiging te brengen, en zullen dan de Duitse arbeiders zich maar kalmpjes laten executeren om het standpunt van de O.S.P. niet in gevaar te brengen? Nee kameraden, wanneer men zich op het standpunt plaatst van de verdediging van Rusland, kan er van "internationale functies van de arbeidersklasse (Marx) geen sprake zijn. Want de oorlog is niets meer dan de voortzetting van de politiek, maar met verscherpte middelen, hij is de voortzetting van de handels- en economische overeenkomsten, en leeningen. ("Er is geen principieel verschil")

Iedere economische overeenkomst is gericht tegen een of meer andere staten en is een oorlogsdaad. De Russische roode armee moet er tevens voor zorgen, dat "Russische goudleeningen een veilige en voordelige kapitaalbelegging zijn". (Advertentie Moskouer Rundschau) Zij moet de rente van het buitenlandsch kapitaal die uit de zweegende hongerende massa's gepompt wordt, veilig stellen, door de arbeiders er onder te houden. Deze roode armee maakt tevens die leeningen en verdragen mogelijk. Het feit, dat handels- en economische overeenkomsten met andere staten mogelijk zijn, maakt tevens aan het mallo praatje, dat Rusland van alle kanten door imperialistische roovers besprongen wordt, een einde. Dit praatje, dat wel is waar een waarheid bevatte, maar toen waren er ook geen verdragen met andere staten mogelijk, verkondigde de Kadt verleden jaar nog als een evangolische waarheid.

Het is dus niet zoo "natuurlijk" dat de O.S.P. het standpunt der IIIe Internationale, dat de partijgenooten dit blok tot de overwinning moeten voeren, van de hand moet wijzen. Het is zeer onnatuurlijk, dat wie op het standpunt staat van de verdediging van Rusland, dit blok niet naar de overwinning wil voeren. De 3e Internationale is hier konsekwent, alleen tegen alle feiten in lochent zij tegenover de arbeiders, dit, haar standpunt.

Deze blokvorming met andere imperialistische staten bestaat reeds lang in de politiek en zal bij een gewapend konflikt met natuur-noodwendige zekerheid, worden voortgezet. Intusschen schijnt de afdeeling Oost iets van de zaak door te hebben. In een van haar voorstellen voor het keratkongres overweegt zij: ".....de mogelijkheid, dat de Sowjetunie opgenomen wordt in een imperialistisch statenblok en in een wereldoorlog wordt getrokken als een van de oorlogvoerende staten, dat het dan voor de arbeidersklasse onmogelijk is om partij te trekken voor de U.S.S.R. zonder tegelijk partij te trekken ~~weer~~ in de imperialistische oorlog,"

We zullen zien of die lui ruggeraat toonen en zich niet met een elastieke resolutie in het riet laten sturen. Een middenweg is hier niet. Of steun aan Rusland en de met haar verbonden staten, of bestrijding met alle ten dienste staande middelen. Of met Rusland ten oorlog, of tegen Rusland naar de revolutie.

Het Russische proletariaat verkeert tenopzichte van haar machthebbers en onderdrukkers in geen andere positie als het Duitse en alle proletariaten der wereld. Het staat in onverzoonlijke tegenstelling tot hen. Ook in Rusland heeft het proletariaat niets te verliezen dan zijn ketenen en een wereld te winnen.

Dit brangt mij tot eenige opmerkingen over het antwoord van de Kadt op m'n derde vraag n.l. ontwikkelt het staatskapitalisme in Rusland volgens dezelfde wetten als het Westeuropoosche, in 't bijzonder met betrekking tot accumulatie en rentabiliteit? En in verband hiormee, of hij het eens was met de stelling van Engels neergelegd in z'n anti-Dühring:

"Nogde omvorming in naamloze vennootschappen, noch in staatsoligarchie heeft de kapitaalvermende eigenschappen der produktiekrachten op. De oplossing kan alleen daarin liggen, dat de samenleving openlijk en zonder omwegen zich meester maakt van de produktiekrachten, die andere andere leiding dan de hare zijn aangegaan ontgrooid. Daarmee troedt de maatschappelijke planmatige produktie naar de boerofton van het geheel, zoowel als naar ieder afzonderlijk in de plaats van de maatschappelijke anarchie der produktie."

Of met de uitlating van de oude Liebknocht, in een roede, die hij hield naar aanbidding van de pogingen, om de spoorwegen, de kolonijnen en andere industrieën in handen van de staat te brengen.

Hij zei: "Hoe meer de burgerlijke maatschappij inziet, dat ze zich op den duur niet tegen de stormloop der socialistische ideeën verdedigen kan, des te dichter zijn we bij het tijdstip, dat het staatsocialisme in volle ernst geproklameerd zal worden, de laatste strijd die de sociaaldemokratie te strijden heeft, zal uitgevochten worden onder het parool: Hier staatsocialisme, daar sociaal-demokratie."

Z'n antwoord was, dat het kapitaal in de overgangperiode natuurlijk moest akumulieren, zoo zei Marx het ook in zijn kritieken overop het program van Gotha. Dat een gedeelte van het produkt moest dienen tot herstel en eventuele uitbreiding van het produktieapparaat en in dien zin moest akumulieren dat hadden wij er ook al begrepen, doch dat volgens Marx vóór alles de rente van het in de industrie geïnvesteerde kapitaal opgebracht moest worden, zooals in Rusland en in andere kapitalistische staten, dat is inderdaad tegenspraak met alles wat Marx ons dienaangaande geleerd heeft. Het is ieder's goed recht, om het met Marx oneens te zijn, maar Marx vervelken terwille van de politiek die je voorstaat of wil uit onverantwoordelijke onkunde, is een misdadig pleegd aan het hoogste, aan het inzicht van de arbeidersklasse.

Wat en hoe moet dan volgens Marx onder de proletarische diktatuur geakkumuleerd worden? Volgens Marx moet van het gezamenlijk produkt afgetrokken worden:

- I. De dekking ter vervanging der verbruikte produktiemiddelen.
- II. Daarenboven een godoolte voor uitbreiding der produktie.
- III. Een reserve- of verzekeringsfonds, tegen ongelukken of storingen door de natuur; en voordat het tot individuele doeling komt gaat hier voor van af:
- IV. De algemeene, niet tot de produktie behoorende bestuurskosten. Dit godoolte wordt van de beginne af aanzienlijk beperkt in vergelijking met de huidige maatschappij en vermindert in dezelfde mate als de nieuwe maatschappij zich ontwikkelt. (Neet: Bij het ontstaan der burgerlijke uit de feodale staten neemt dit godoolte aanzienlijk toe, zooals het nu ook in Rusland doet.)
- V. Wat tot gemeenschappelijke bevoordiging der behoeften dient, zooals scholen, gezondheidsdienst enz.
- VI. Fonds voor tot arbeid ongeschikten. (Marx-Engels; Programkritieken blz. 23.)

Waar blijft hier nu de rente van het geïnvesteerde kapitaal, dat in Rusland vóór alles van het produkt af moet? De zaak is dat een kommunistische ontwikkeling der produktie ondenkbaar is, die gebaseerd is op de rentabiliteit van het kapitaal. Bij een dergelijke produktie moet het geld als cirkulatiemiddel verdwijnen. Hetgeen Marx weer aangeeft in: "Het Kapitaal" II blz. 331, want daar zegt hij:

"Het geldkapitaal valt bij kommunistische produktie weg Wat mij betreft mogen de producenten papieren aanwijzingen krijgen, waarvoor ze zooveel aan de produktievoorraden mogen onttrekken als met hun arbeidstijd overeenkomt. Deze aanwijzingen zijn geen geld zij cirkuleren niet. En op blz. 25 van de Programkritieken: "Hij (de arbeider) ontvangt van de maatschappij een bewijs dat hij zoo en zooveel arbeid geleverd heeft (Na aftrek van zijn arbeid voor het gemeenschappelijk fonds) en onttrekt met dit bewijs aan de maatschappelijke voorraad konsumptiemiddelen, zooveel, als evenveel arbeid kost."

En mocht men ons nu net als de C.P.ers, wanneer ze in de klem zitten tegenwerpen / (perslot van rekening kan je van menschen die beweren dat in Duitschland de produktiemiddelen omgevormd zijn tot staats eigendom zoiets wel verwachten) dat Marx hier het voldragen kommunisme op het oog had, dan halon wij hier nog aan van Marx blz. 25 van zijn Programkritieken, wat hij aan het laatst geuiteerde vooraf laat gaan:

"Waar wij hier mee te doen hebben, is een kommunistische maatschappij, niet zooals zij zich op haar eigen grondslagen heeft ontwikkeld, maar omgekeerd zooals ze zoo juist uit de kapitalistische maatschappij ontstaat....."

In dezelfde principieële opzichten, waarin de kapitalistische produktie van de kommunistische verschilt, verschilt het Russische staatskapitalisme hiervan. De Russische staatsbank verstrekt kredieten aan ondernemingen of sticht bedrijven met een bepaald kapitaal, dat vóór alles een zekere rente op moet brengen. Er kan in zo'n bedrijf winst gemaakt worden, doch er kan ook verlies geleden worden, ja, het kan failliet gaan. In welk geval het ophoudt te bestaan of door de staatsbank tegen gereduceerde prijs wordt overgenomen om het belogde kapitaal niet geheel verloren te doen gaan (kapitaalvernietiging).

Er gebeurt in wezen hetzelfde wat er bij een faillissement in de westerse kapitalistische landen gebeurt. "..... nog de omvorming in staats eigendom heft de kapitaalvormende eigenschappen der produktiekrachten op."

Noch op de binnenlandsche en vanzelfsprekend noch op de wereldmarkt, is de konkurrentie opgehouden. De Russische regering dumpt bij groote hoeveelheden zijn landbouw- en industrieprodukten op de wereldmarkt. De staatsgraanbedrijven voeren een moordende konkurrentie tegen de kollektieven om de prijs te drukken. Hier is een kerel der werkelijkheid als Stalin op zijn plaats. Een kerel die de nooden dient van het systeem, dat "natuurprocees, dat zich achter de ruggen der producenten voltrekt" (Marx, Kap. I).

Wat zou de Russische ekonomie moeten beginnen met halfzachte oppossanten als Trotzki, of de Kadet, of Matthijzen, de bewonderaar der Sewjetunie. Zij hebben uit sentimentele overwegingen alle diere zelfde bezwaren. Er akumuliert teveel kapitaal, de akumulatie gaat te snel. Net alsof dit tempo afhankelijk is van de wil van Stalin, of het advies van de Kadet of Matthijzen.

Nee, schoolmeesters, "de oplossing kan alleen daarin liggen, dat de samenleving openlijk en zonder omwegen zich meester maakt van de produktiekrachten, die iedere andere leiding dan de hare zijn ontgroeid" (Engels - zie boven)

Dit tempo wordt bepaald door de binnen- en buitenlandse concurrentie en rivaliteit van het op de rentabiliteit gebaseerde staatskapitalisme, dat de spot drijft met alle planmatigheid. Laten wij Stalin zelf aan het woord:

"Uit de geschiedenis der kapitalistischelanden is bekend dat geen enkele jonge staat die zijn industrie tot een hogere wilde opheffen, het zonder hulp van buiten in den vorm van leeningen en kredieten op langen termijn kan stellen." (Stalin. Nieuwe verhoudingen en een nieuwe taak.)

Hij maakt dus geen verschil tusschen de Russische en de Westeuropese opbouw der industrie. Dit is er dan ook in wezen niet; beider basis is de rentabiliteit. Daarom sluit Stalin het boven aangehaalde artikel met de woorden:

"Dus het rentabiliteitsprincipe inburgeren en versterken, de accumulatie in de industrie versterken - dat is de taak."

Over de overzichtelijkheid en macht der burocratie verklaart Stalin ons:

"Het is een feit dat in een reeks van bedrijven en bedrijfsorganisaties de begrippen zuinigheidsysteem, verlaging der onproduktieve uitgaven, nationalisatie der produktie, reeds lang uit het gebruik zijn verdwenen. Zeer waarschijnlijk rekenen zij erop dat de staatsbank "ons" in ieder geval de noodige sommen ter beschikking zal stellen. Het is een feit, dat in de jongste tijd de produktiekosten in een gansche reeks van bedrijven een strekking tot stijging vertoonen. Hun is opgedragen de produktiekosten te verlagen, maar ze verhoogden ze."

Is het duidelijk dat de produktiekrachten "alle andere leiding dan die der samenleving zijn ontgroeid". Blijkt hier niet duidelijk uit, de onmogelijkheid van overzicht en beheer met vooruitbepaling van de uitslag binnen staatsocialisme of staatskapitalisme of staatskommunisme of hoe je het ~~noemen~~ noemen wilt? Het spreekt vanzelf, dat de leiders aan de toppen niet alles kunnen overzien ~~met 30 of niet met 90% accumulatie~~ niet met 30 of niet met 90% accumulatie.

Onder de vroege privaatkapitalistische verhoudingen was de produktie nog niet zoo vervlochten als nu. Een algeheel overzicht en direkte inmenging door de staatsorganen was bijna niet noodig. Bij de kleinheid van de nagehoeg los van elkaar staande bedrijven, had de ondernemer zelf voldoende overzicht.

Vrijwel onafhankelijk regelde hij alles. Zijn verantwoordelijkheid was natuurlijkerwijze gebaseerd op z'n privaatzit en kon in het algemeen niet in een voor het geheele stelsel funest konflikt komen. Waar dit wel het geval was werden de bedrijven al vroeg gebationaliseerd. Zoals de Spoorwegen b.v. Het staatskapitalisme zet op hun plaats ambtenaren en burekrate, wiens verantwoordelijkheidgevoel niet door de burgerlijke band van het privaatzit aan de bedrijven gebonden is. Hun honorarium en hun premieën zijn hun hoogste interessen. Een bepaalde machtssfeer moet hun worden afgestaan. Op dit gebied spelen zij de baas ("hun is opgedragen de produktiekosten te verlagen en zij verhoogden ze") trekken zich niets aan van de gebieden der andere burekrate, ja, trachten eerder de macht en het aanzien der "vrienden" te fnuiken door tegenwerking of hielenlikkerij. Het nepotisme krijgt een voedingsbodem en vreet een steeds grooter gedeelte van de uit de massa's geperste meerwaarde op. De Russische regering heeft getracht door met de geldzak te rammelen, deze onsociale elementen in een onsociale positie sociaal gevoel bij te brengen. Een gewoon mensch, die noch van accumulatie, rentabiliteit of overzichtelijkheid van een systeem verstand heeft zou direkt zeggen "nou kom je nog verder van huis".

Maar de Trotskisten adviseeren 70% accumulatie en alles komt in orde. Ik vlei me intusschen niet met de ijdele hoop, dat de Kadet z'n hoofd zal gaan breken over de woorden "samenleving en zonder omweg" in het citaat van Engels. Die zich afmaakt van een lastige vraag met het gezegde, dat Engels en Liebknecht in het boven geciteerde de toestand zoals die heden in Duitschland is bedoeld heeft, is niet gewend z'n horenen te gebruiken en rekent op de onbemiddeldheid van z'n toehoorders. Ons kan deze ontwikkeling in Rusland niet verwondren. Wie de Marxistische theorie niet als bijbel neemt, maar weet dat het is een middel om het verwarren der maatschappij te begrijpen en dat dit begrip alleen het standpunt kan bopalen, dat de revolutionair inneemt, ziet hoe de leiders in Rusland in de positie zijn gedrongen, die Engels zoo treffend beschrijft in z'n "Duitsche boerenoorlog".

"Het ergste wat een leider van een extreemistische partij overkomen kan, als hij gedwongen wordt de regering over te nemen in een tijdperk, waarin de beweging nog niet rijp is voor de heerschappij der klasse, die hij vertegenwoordigt..... wat hij doen kan, hangt niet van z'n wil af..... Wat hij doen moet hangt weer niet van hem af..... Hij bevindt zich dus noodzakelijkerwijze in een onoplosbaar dilemma. Wat hij kan doen is in tegenspraak met z'n geheele verleden, zijn principes..... en wat hij doen moet is niet door te voeren. In een woord: Hij is gedwongen niet zijn partij, zijn klasse te vertegenwoordigen, maar de klasse voor wier heerschappij de beweging juist rijp is. Hij moet in het belang der beweging zelf, de belangen van een klasse die hem vreemd is doorvoeren en z'n eigen klasse met frasse en beloften in het ried sturen, met de verzekering, dat de belangen van die vreemde klasse haar eigen belangen zijn. Wie in deze schoeve positie komt, is roddeloos verloren."

In z'n antwoord op het citaat van Engels (zie boven) beweerde de Kadet, dat Engels daarmee bedoeld had, de toestand zooals die nu in Duitschland is. Volgens de Kadet zijn dus in Duitschland de produktiemiddelen omgevormd tot staats eigendom. Als op zoo'n antwoord geen kikk door de vergadering gegeven wordt is het gehoor toch niet al te pienter. Dit weten de leiders van de massa?partij dan ook al te wel en daarom kunnen zij zich zulke antwoorden veroorlooven.

Nepotisme : Het bezorgen van baantjes aan bloedverwanten en vrienden.

EEN MOOI VERHAALTJE over

93% SOCIALISTISCHE OPBOUW, EN EEN ARMZALIGE 7% RENTE.

Ofschoon het niet onze gewoonte is, de ruimte in het persmateriaal te gebruiken voor journalistiek, dwingt het verloop die de "socialistische" opbouw in Rusland neemt ons, om voor een keer een uitzondering te maken. Daar gaat ie dan.

De "Moscou Daily News", een te Moscou uitgegeven, in 't Engelsch gedrukt reklameblad van de Sowjetunie, verscheen 7 November '33, bij gelegenheid van het 16de jaarfeest van de Oktoberrevolutie met een speciaalnummer. Het is verlicht met foto's van mooie, groote, nieuwe fabrieken, stuwdammen, enin zeer praktische uniformen gestoken roodleger soldaten. Met groote, een geheele bladzij in beslag nemende foto's van Lenin en van vaderetje Stalin.

Verder een keur van artikelen, over opbouw en nog eens opbouw, met veel cijfers, ook groote, en veel louters en misleiding, ook al in 't groot.

Een der artikelen op blz. 11, getiteld: "ONDER DE BANIER VAN HET LENINISME", begint als volgt:

"Iedere nieuwe dag, nieuwe maand, en ieder nieuw jaar toont steeds duidelijker de grootsheid van de Oktoberoverwinning.

"We mogen Stalins woorden aankalven: "De bijzondere voordeelen en verdiensten van het Sowjet ekonomisch systeem stellen kolossale en onvervangbare middelen voor de oplossing van iedere moeilijkheid tot onze beschikking.

"De successen van het eerste vijfjarenplan hebben aan de wereld bewezen, dat de arbeidende klasse in staat was het nieuwe op te bouwen, zo goed als zij het oude vernietigde.

"Zonder verstrikkende, aan banden leggende leeningen van het buitenland, hebben de Sowjetwerkers met hun eigen handen een solide industriele en technische basis gevestigd voor de rekonstrueering van de geheele nationale ekonomie.

"De fundamenteen zijn gelegd, thans wordt het gebouw van de klassenlooze maatschappij opgetrokken."

"Zonder verstrikkende, aan banden leggende leeningen van het buitenland." De spatieering van VAN is van de "Moscou Daily News". Inderdaad, het buitenland heeft nog niet aan de Sowjetunie geleend. Niet in de vorm van een direkte leening.

Echter, zooals bekend, heeft de Sowjetstaat een kommissariaat voor de buitenlandsche handel. Alle handelstransaktie's met het buitenland loopen over dit instituut. Kameraad Litwinow reist de heele aardbol om, en bedrijft "proletarische" diplomatie. Hij sluit non-agressieoverdragen en vooral ook handelovereenkomsten af.

De kapitalistische landen, die door de ekonomische krisis, allen met een overproduktie zitten, vooral van die artikelen, die hun nationale industrie en landbouw voortbrongen, willen heel graag leveren, mits Rusland betaald met gouden Roebels of in de munt van het land dat de goederen levert.

Vandaar Litwinow's bedrijvigheid. Hij tracht kredieten los te peuten, handelskredieten. Betaling van de geleverde goederen na een bepaalde termijn. De handelsbetrekkingen van de andere landen met Rusland zijn dan ook geheel afhankelijk van de kredietwaardigheid, die die landen Rusland, onder de druk van hun ekonomische nood toestaan.

Maar ook, en vooral, Rusland kan eenmaal vorkregen kredietwaardigheid slechts behouden door prompte betaling.

De kapitalistische landen stouwen de "socialistische" opbouw van Rusland niet om de mooie oogen van Stalin.

In het kapitalisme is tusschen een loening en een krediet geen principieel verschil.

Een handelskrediet aan Rusland, is een krediet aan de Russische staat, aan het kommissariaat voor de buitenlandsche handel, of anders gezegd:

"een verstrikkende, aan banden leggende loening VAN het buitenland."

Maar er is meer. We bladeren verder in het jubileumnummer van de "Moscou Daily News" en bewonderen eerst op blz. 12 en 13 de levensgroot afgedrukte koppen van Lenin en Stalin. Dan op blz. 21 een groote, de geheele pagina in beslag nemende advertentie. Rondom foto's van hoogovens en traktorfabrieken. De zeer toepasselijke tekst luidt als volgt:

OBLIGATIE'S van de U.S.S.R.-STAAT,
binnenlandsche leening.

"HET TWEEDE VIJFJARENPLAN"
(Iste Jaarsuitgifte)

7% RENTE per JAAR, betaalbaar per KWARTAAL.

KOOPBAAR met BUITENLANDSCHE VALUTA.

AFLOSBAAR in BUITENLANDSCHE VALUTA op elk TIJDSTIP vóór de
VERVALTIJD.

KOERS van VERKOOP en AFLOSSING, NOMINALE WAARDE PLUS RENTE,
volgens DATEERING van de LAATSTE KOUPON.

7% is lang geen kleinigheid. Ook in andere landen hebben
staat en gemeenten op 't oogenblik vaak groote moeite een leening
tegen 3½% geplaatst te krijgen.

Maar alweer, het is een "binnenlandsche" leening. Alleen
de staat wil de obligatie's graag afgeven tegen buitenlandsche
valuta's, en verplicht zich tot terugbetaling van hoofdsom en
rente "op elk tijdstip".

Dat deze binnenlandsche leening een "binnenlandsche" is,
omdat Rusland er geen in 't buitenland geplaatst kan krijgen,
en dat Rusland ten koste van alles moet trachten in 't bezit
te komen van vreemde valuta's om aan z'n verplichtingen tegen-
over het buitenland te kunnen voldoen, dat gaan we nu vertellen
in een mooi verhaaltje.

We vonden het op blz. 23, alweer van dezelfde "Moscou Daily
News".

AFGELUISTERD IN EEN HOTEL.

"Ze zat in een van de Intourist-Hotels, en gaf in-
lichtingen aan hen, die belang stelden in de U.S.S.R.
"binnenlandsche staatsleeningen, - waarvan de 7% leening,
"Tweede Vijfjarenplan (Iste Jaarsuitgifte) - gekocht kan
"worden en aflosbaar is in buitenlandsche valuta.

"Ik bleef staan om te luisteren.

"Ja, de obligatie's vervallen 10 jaar na de datum van
"uitgifte, op 1 Okt. '54. Evenwel, de staatsbank der U.S.S.R.
"koopt de obligatie's terug op ieder tijdstip vóór de datum
"van aflossing, tegen de nominale, (de op de obligatie's
"vermoede) waarde plus de vervallen rente!"

"Hooft U veel obligatie's verkocht?" was mijn gedurfd
"vraag, nadat ik een poosje had geluisterd, en iemand die
"inlichtingen vroeg was heengegaan.

"Ik verkoop hier geen obligatie's. Ik verstrekk alleen
"inlichtingen over de leening. De meeste menschen die hier

"rondreizen hebben niet voldoende geld bij zich, om dit in
"obligatie's te beleggen. Maar vele zijn belangstellend om
"bijzonderheden te vernemen omtrent de obligatie's, om weer
"thuis gekomen een inschrijving te doen."
"Ik vermoed zoo, dat het wel niet erg hard gaan zal in
"deze tijd, met financiële moeilijkheden en crisis in 't bui-
"tenland."

"Dat mag zoo zijn, toch, ondanks de economische toestand
"in 't buitenland hebben we de verkoop van de obligatie's
"vele malen zien toenemen. Het groote aantal bankfailliso-
"menten, het dalen van de buitenlandsche valuta's en toene-
"mende belangstelling in 't werk van de U.S.S.R., tesamen
"met het groeiend vertrouwen in de stabiliteit en veiligheid
"van dit land, hebben ons bestellingen gebracht als nooit
"te voren."

"Toch is 't een tamelijk vervelend baantje, om obliga-
"tie's te verkopen, is 't niet? Ik weet wel, dat we bij ons
"naar dat soort menschen kijken met een gevoel van angst en
"vrees, om we ons afvragen, wat of ze ons van plan zijn aan te
"smoren: of we in staat zullen zijn hun praatjes te weerstaan
"of niet, en hoeveel we aan 't zaakje zullen verliezen."

"Ze lachte hartelijk.
"Ik zou niet in staat zijn, om met een mooi praatje een
"vijfdollarstuk van goed Amerikaansch goud te verkopen voor
"vijf cent. Ik behoer niet tot het type van de overmatig
"aandringende verkoper. Ik heb er plezier in als de menschen
"willen koopen, maar als ze niet willen - ik zou niet in staat
"zijn hen over te halen. Ik ben geen verkoper, of verkoopster,
"om nauwkeuriger te zijn. Het is waar, ik werk met obligatie's
"van de U.S.S.R.-staatsleeningen, maar om informatie te ver-
"strekken aan wie ze wenschen, of van dienst te zijn, hen, die
"reeds obligatie's bezitten, daarvoor is geen verkoopshand-
"igheid voor nodig. B.v. de nieuwe te plaatsen leening

- de 7% tweede Vijfjarenplanleening iste Jaarsuitgifte -
"wordt onze klanten eerst aangekondigd tegen het midden van
"Augustus. Er was vortraging ontstaan in het verzamelen der
"bijzonderheden, om we hadden geen drukwerk gereed ter ver-
"spreiding. En zie, nauwelijks waren twee weken voorbijgegaan,
"of we ontvingen reeds antwoord van klanten aan deze kant
"van de Atlantische Oceaan, en binnen een maand van hen die
"aan de andere kant wonen. Zoals stonde zij we niet in staat
"namon te noemen - ze zijn geheel vertrouwelijk gogoven, en dus:
"maar een van hen schreef: Dat hij tot zijn spijt, doordat zijn

"salaris in de loop van het laatste jaar tot driemaal toe
"verlaagd was, om de levensomstandigheden steeds moeilijker
"worden, niet in staat was in te schrijven voor de nieuwe
"leening, maar dat hij ondanks dat zoo heel erg graag een van
"de nieuwe obligatie's zou bezitten, en dat hij dus 100 dollar
"had gedepondeerd bij debank. Koop een 100 roebelobli-
"gatie voor me, en als er iets overblijft - iemand kan dat
"niet vooruit weten, nu de dollar steeds keldert - plaats het
"dan voor me op m'n loopende rekening."

"Een ander schreef, dat hij geen geleerd persoon was, zonder schoolopleiding (tot m'n spijt kan ik z'n stijl niet precies vergeven, z'n spelling was buitengewoon) maar dat dat geen reden voor hem was om niet mee te helpen aan de opbouw van een land, dat er zorg voor draagt, dat er geen ongeschoolde mensen zijn. En stuur me geen rente, en als ik er tusschen uit knijp, geef het geld aan het land.

"Een geheel andere, een, waarvan ik vermoed dat hij professor in de ekonomie is, te oordeelen naar het briefhoofd dat hij gebruikt, deelt ons mede dat we de rente moeten overdragen aan de U.S.S.R. als bijdrage voor de verwerkelijking van het tweede vijfjarenplan. Het is moeilijk een brief te vinden, hoe zakelijk overigens ook geschreven, die niet eindigt met wenschen voor een voortdurend sukses van het tweede vijfjarenplan."

"Maar hoe gaat het nu met de rente, zendt U die niet naar het buitenland?"

"Zeer zeker doen we dat. De menschen die hun gold beleggen worden zonder twijfel niet alleen aangetrokken door de veiligheid en zekerheid van hun belegging, maar tevens door de rentegevende eigenschap ervan. Vele beleggen de rente in nieuwe obligatie's. Andere deponeren de rente in open rekening, in buitenlandsche valuta (wij voeren deze rekeningen meestal in jaardeposito. Betrekkelijk weinig van onze cliënten laten de rente overschrijven naar hun land. De ekonomische conditie's daar, de riskante toestand op de beleggingsmarkt, maken hen voorzichtig met het plaatsen van hun gold. Tenzij ze hun gold werkelijk nodig hebben, geven ze er de voorkeur aan het hier te laten, 't zij in obligatie's, 't zij in een winstgevende open rekening."

"Zoudt U me aanraden om in te schrijven?"

"Ik zou nooit zoo vermetel zijn om aan te raden. Niemand wil geraden zijn. Ik kan U zoo goed als alles vertellen wat U van de obligatie's moet weten, en ook, dat ik mij m'n kontanten van thuis heb laten toezenden en ze heb belegd in deze obligatie's; dat ik me er dus heel erg mee op m'n gemak gevoel. En ik kan U vertellen, dat ontelbaar veel andere menschen in deze obligatie's beleggen. U kunt dus Uw rekening's trekken."

"Vertelt U me, hoe kan ik het gold oversturen?"

"Als dat niet brokt, trekt niemandal. Een zuiver binnenlandsehe leening. Toeken in !!!!!!"

Iedere bezitter in Oost of West, professor in de ekonomie, of juist voor de derde maal salarisvermindering gekregen hebbende, bankdeposito houdende hongerlijder, mits bezitter van tenminste 100 roebel, toeken in voor de nieuwe leening. Wij, diktators van het "socialistische" vaderland garandeeren U prompt en op Uw verlangen Uw gold terug - in eigen valuta - plus 7% rente. Kijk naar de foto's van onze mooie fabrieken. Onze macht is groot. We hebben de rollen verdeeld. In het zweet Uws aanschijns zult gij kuponnetjes knippen, terwijl het Russische proletariaat, onder onze leiding, zwoegt aan de "socialistische" opbouw.

.....

A3

B4

A4

B5

A5